ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 15.04.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

21.

Vládne nariadenie

zo dňa 25. marca 1953

o občianskej kontrole obchodu.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 41 ods. 2 písm. d) a e) zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne):

§ 1.
Poslanie občianskej kontroly.

Občianski kontrolori vykonávajú kontrolu činnosti maloobchodných predajní a prevodzovní spoločného stravovania a dávajú návrhy, ako odstraňovať zistené nedostatky, Vykonávaním občianskej kontroly zúčastňujú sa pracujúci priamo na zlepšení a zhospodárnení práce socialistického obchodu.

§ 2.
Rozsah pôsobnosti.

Činnosť občianskych kontrolorov sa vzťahuje na maloobchodné predajne a na prevodzovne spoločného stravovania podnikov štátnych, národných a komunálnych, s výnimkou predajní v odbore ministerstiev národnej obrany a národnej bezpečnosti.

Organizácia občianskej kontroly.

§ 3.

(1) Občianski kontrolori sú jednak volení na členských schôdzach závodných skupín Revolučného odborového hnutia a jednak ustanovovaní miestnymi národnými výbormi na návrh výborov žien.

(2) Občianskym kontrolorom vydá okresný národný výbor preukaz oprávňujúci ich na výkon funkcie. V preukaze uvedie obvod, v ktorom občiansky kontrolor funkciu vykonáva, a čas, na ktorý je ustanovený. Ak má okresný národný výbor námietky proti zvolenému alebo ustanovenému občianskemu kontrolorovi, oznámi ich bezodkladne organizácii, ktorá ho do funkcie vyslala a prerokuje s ňou prípadnú novú voľbu alebo ustanovenie inej osoby.

(3) Okresný národný výbor určí občianskym kontrolorom po dohode s organizáciami, ktoré ich vyslaly, obvod pôsobiska zpravidla v okolí ich pracoviska alebo bydliska.

(4) Občianski kontrolori zodpovedajú za výkon svojej činnosti organizáciám, ktoré ich do tejto funkcie vyslaly a okresnému národnému výboru, ktorý im vydal preukaz oprávňujúci ich na výkon občianskej kontroly.

(5) Funkčné obdobie občianskych kontrolorov je šesťmesačné. Ak sa občiansky kontrolor vo svojej funkcii osvedčil a bol znovu zvolený alebo navrhnutý organizáciami, ktoré ho do tejto funkcie už skôr vyslaly, určí mu okresný národný výbor iný obvod pôsobnosti.

(6) Občianski kontrolori sa zúčastňujú na školeniach a inštruktážach, ktoré organizuje okresný národný výbor.

§ 4.

Funkcia občianskych kontrolorov je čestná. Občianski kontrolori plnia svoje povinnosti, vyplývajúce z ich funkcie, mimo pracovného času.

§ 5.
Odvolanie z funkcie.

(1) Občianskych kontrolorov odvoláva z ich funkcie organizácia, ktorá ich do tejto funkcie vyslala. Takto odvolaný občiansky kontrolor je povinný bezodkladne odovzdať okresnému národnému výboru preukaz oprávňujúci ho na kontrolnú činnosť. Dôvodom pre odvolanie je najmä:

a) ak požiada kontrolor o odvolanie v dôsledku poverenia inou verejnou funkciou, ktorá mu bráni v riadnom výkone jeho činnosti, alebo z iných dôvodov,

b) ak sa zistí, že kontrolor nesplňuje určené predpoklady pre túto funkciu alebo ak ju riadne neplní,

c) ak sa dopustí činov, ktoré jeho ďalšie sotrvanie vo funkcii občianskeho kontrolora robia ho nežiadúcim.

(2) Ak je okresný národný výbor toho názoru, že z dôvodov uvedených pod písm. b) alebo c) treba urýchlene odvolať občianskeho kontrolora z jeho funkcie, môže mu okresný národný výbor odňať preukaz oprávňujúci ho na kontrolnú činnosť a dodatočne prejednať jeho odvolanie so složkami, ktoré ho do tejto funkcie vyslaly.

Povinnosti a práva občianskych kontrolorov.

§ 6.

(1) Pri kontrole maloobchodných predajní kontrolujú občianski kontrolori najmä:

a) či je predajňa dostatočne a plynule zásobovaná tovarom,

b) či predajňa preberá od dodávateľa a predáva spotrebiteľovi len tovar zodpovedajúci akostným predpisom,

c) či nie je predajňou tovar zadržovaný alebo predávaný protekcionársky len niektorým spotrebiteľom,

d) či nie sú porušované pokyny o čase predaja a množstve tovaru určeného na predaj,

e) či dostáva spotrebiteľ tovar v čistej váhe a v správnej miere, či sú v predajni miery, váhy, závažia riadne ciachované a usporiadané a či je spotrebiteľovi umožnené, aby pri vážení alebo meraní mohol kontrolovať správnosť a mohol si váhu alebo mieru tovaru v predajni sám prekontrolovať,

f) či sú dodržiavané určené ceny a cenové predpisy a či je spotrebiteľovi daná možnosť nahliadnuť do cenníka štátnych maloobchodných cien,

g) či má predajňa vždy dostatok drobných peňazí a či sa spotrebiteľovi správne vydáva,

h) či je dodržiavaný určený predajný čas a či je vyhovujúci,

i) či spôsob vystupovania a chovania sa zamestnancov predajní voči spotrebiteľom zodpovedá požiadavkám socialistického obchodu, či je spotrebiteľovi poskytovaná dostatočná starostlivosť, ochota a dobrá rada o požadovanom tovare,

j) či venuje vedúci predajne alebo vedenie podniku dostatočnú starostlivosť vybavovaniu sťažností a želaní spotrebiteľov a či sú dodržiavané predpisy o knihách želaní a sťažností.

(2) Pri kontrole prevodzovní spoločného stravovania kontrolujú občianski kontrolori najmä:

a) či objednáva vedúci jedálne, bufetu alebo inej prevodzovne spoločného stravovania včas a v dostatočnom množstve potraviny, nápoje a hotové jedlá,

b) či sostavuje prevodzovňa spoločného stravovania dostatočný výber jedál rôzneho druhu podľa určených sortimentových miním,

c) či sú porcie vydávané spotrebiteľovi v dávkach zodpovedajúcich materiálovým normám alebo kalkulovanému množstvu,

d) či sú dodržiavané cenové predpisy a či sa zákazník môže presvedčiť o správnosti účtovaných cien nahliadnutím do cenníkov štátnych maloobchodných cien,

e) či každý, kto vyberá peniaze od spotrebiteľa, má dostatočné množstvo drobných peňazí na vydanie a či drobné peniaze bez vyzvania vydáva,

f) či zamestnanci jedální, bufetov a iných závodov spoločného stravovania venujú spotrebiteľom dostatočnú starostlivosť a ochotu a či ich obsluhujú dosť rýchle, ochotne a podľa ich želania,

g) či je v jedálni alebo v bufete vedená kniha želaní a sťažností a či sú pripomienky v nej uvedené včas a riadne zodpovedané,

h) či je v podnikoch spoločného stravovania dodržiavaná čistota.

(3) Okresné národné výbory môžu uložiť občianskym kontrolorom v rámci ich činnosti ďalšie úlohy.

§ 7.

(1) Občiansky kontrolor má právo žiadať od zamestnancov predajní alebo jedální dostatočné vysvetlenie o nedostatkoch zistených v ich práci, oboznamovať sa s dokladmi o tovare a jeho cene a so smernicami pre prácu predajní a jedální vydávanými nadriadenými podnikovými orgánmi.

(2) Ak sú zistené nedostatky v priamom rozpore s predpismi o práci predajne alebo jedálne, môže občiansky kontrolor žiadať od vedúceho predajne alebo jedálne okamžité odstránenie nedostatkov. Ak nedosiahne týmto spôsobom nápravu alebo ak zistí, že v predajni alebo jedálni zamestnanci vo väčšej miere porušujú zákony, usnesenia a nariadenia vlády, predpisy o práci predajní a podnikov spoločného stravovania, upovedomí o tom stručným záznamom okresný národný výbor alebo orgány štátnej obchodnej inšpekcie. Výsledky kontroly zapíše občiansky kontrolor v inšpekčnej knihe predajne alebo prevodzovne.

§ 8.

Pri vykonávaní kontroly môžu občianski kontrolori vstupovať do príručných skladov a všetkých iných priestorov bezprostredne súvisiacich s kontrolovanou jednotkou.

§ 9.
Povinnosti národných výborov.

Okresný národný výbor je povinný v spolupráci s jednotnou odborovou organizáciou a miestnymi národnými výbormi:

a) starať sa o udržiavanie a doplňovanie potrebného počtu občianskych kontrolorov,

b) organizovať školenie a inštruktáže podľa smerníc Ministerstva vnútorného obchodu,

c) pomáhať občianskym kontrolorom všestranne pri plnení ich úloh.

§ 10.
Povinnosti obchodných podnikov.

Obchodné podniky sú povinné oboznámiť pracovníkov obchodu a jedální s úlohami občianskych kontrolorov a umožniť im riadny výkon funkcie a zúčastňovať sa svojimi zástupcami na pravidelných inštruktážach občianskych kontrolorov, na ktorých budú hodnotené výsledky kontrolnej činnosti.

§ 11.

Ministerstvo vnútorného obchodu po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a Ústrednou radou odborov vydá podrobné predpisy na vykonanie tohto nariadenia.

§ 12.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 15. apríla 1953; vykoná ho minister vnútorného obchodu po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.

Krajčír v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.